

vidt det ene Land segnede mere under Byrden end det andet, hvorvidt det ene Land mere vanskeligt har de Udgifter, det havde paataget sig, end det andet. Der er slet intet Bysynderligt i, hvis man mulig maatte komme til at erkende, at det Land, der har de mindste Udgifter — jeg taler bestandig her om de mindre procentvise Udgifter — dog har større Vanskelighed ved at yde disse end det Land, der har de langt, langt større. Jeg skulde endogaa være tilbøielig til at tro, at det forholder sig saaledes. Saaledes stod blandt de Lande, jeg omtalte sidst, Italien med den forholdsvis mindste Procent, og jeg skulde dog ikke nære synderlig Tvivl om, at det er vanskeligere for Italien at bære denne forholdsvis ringe Procent, end det er for det rige Frankrig at bære den forholdsvis langt større. Jeg har blot villet fremhæve dette, at af alle virkelige Statsudgifter var der procentvis anvendt en saa eller saa stor Del paa Forsvarsudgifterne, at Statens Udgifter koncentreredes mer eller mindre stærkt paa Forsvarsvæsenet, og jeg har ikke spurgt, om muligt de lavere Procentbøh kun kunde svares med en større Anstrengelse paa Grund af større Mangel paa Gøne til at bære Byrderne, og de høiere maaske med en mindre. Det er muligt, at det for et enkelt Lands Bedkommende kan gaa saaledes til, at, medens dets procentvise Udgifter til Forsvarsvæsenet daale stærkt, stiger dets absolute Anstrengelse aabenbart, og der er intet Urimeligt deri; det er Noget, der paa ingen Maade kan kaste over Ende, hvad jeg har villet gjort gjældende. Hvis man tænker sig et Land frivilligt eller tvungent forsøge sine forskjellige Udgifter, og lad os tænke os, at det forsøger dem meget pludseligt — thi hvis det forsøger dem meget langsomt, kunde man tro, at Velstanden og de andre Kilder, hvoraf Indtægterne flyde, paa samme Maade udvikle sig, saaledes at Udgifterne derved kunne dækkes — saa ville disse Udgifter forsøges i et mindre Forhold for Forsvarsvæsenets Bedkommende end for de andre Brancher, og saa bliver den procentvise Del af Totaludgiften, der gaar paa Forsvarsvæsenet, mindre; og dog kan Ingen negte, at Anstrengelserne ere meget, meget større. Det er f. Ex. det ulykkelige Tilfælde, hvori Frankrig har været. Frankrig har, efter den sidste store Katastrofe, paa een Gang maattet forsøge sit Budget overordentlig stærkt. Ganste vist har det ogsaa forsøgt sine Forsvarsudgifter, men har endnu ikke naaet procentvis at kunne anvende saa meget paa sine Forsvarsudgifter, som før den ulykkelige Katastrofe. Gaa vi nu en 20 Aar tilbage i Tiden, ville vi finde, at man ved Begyndelsen af det andet Keiserdømme forholdsvis anvendte noget Mere til Forsvarsvæsenet, end Frankrig nu anvender, uagtet Frankrig nu absolut anvender noget Mere end dengang; men forholdsvis er Frankrig gaaet tilbage i sine Anstrengelser for Forsvarsvæsenet.

Efter denne foreløbige Bemærkning skal jeg

da nu komme til Hovedsagen, nemlig Spørgsmaalet om, hvilke Rettelser der vil være at foretage, naar man vilde bringe den Ensartethed, der — det indrømmes — ikke er tilstede mellem det danske og franske Budget, tilveie, og jeg skal da holde mig til de Aar, som man ogsaa lige overser mig har særlig fremhævet og brugt til Sammenligning, nemlig de to Aar, for det franske Budget 1875 og for det danske Aaret 1872—73. Jeg havde nemlig angivet 3 Aar for det franske og 3 Aar for det danske Budget, og havde taget Middeltallet deraf, men man har lige overser mig taget et Aar af det franske og et Aar af det danske. Det er nu meget ubødig; thi de 3 Aar, jeg havde taget for det franske Budget, vare naturligtvis forskjellige, paa det ene Aar viste Procenten sig lidt større, paa det andet Aar lidt mindre. Jeg havde angivet, for Frankrig de 3 Aar 1873, 1874 og 1875, men Procenten var størst for 1875 og noget mindre i de to foregaaende Aar. Procenten for Danmark var mindst for 1872—73, og større for de foregaaende Aar. Naar man nu lige over for mig vil tage to Aar ud, gjør man ganske vist rettest i at tage det Aar, hvor Frankrig staar høiest, og hvor Danmark staar lavest; saa kommer man nemmest til at vise, at Danmark giver forholdsvis mindre, og Frankrig forholdsvis mere. Jeg skal nævne disse Indvendinger under 5 Punkter. Jeg tror ikke flere ville være fornødne, og jeg vil kunne afgjøre et Par temmelig hurtigt. — Det Første, man har sagt, er det, at ved den danske Sammenstilling er der brugt Statsregnskabet, ved den franske Budgettet, og at det er en væsentlig Kilde til Feil og Uensartethed; ved Statsregnskabet kommer et ganske andet Resultat frem, end der kommer frem ved at se paa Finantsloven, thi Enhver veed jo, at i Aarets Løb kommer der en hel Del Udgifter til, som man ikke havde forudset ved Aarets Begyndelse. Dertil maa jeg imidlertid bemærke, at deraf følger ikke, at Procenten bliver forskjellig; thi Spørgsmaalet bliver, om der kommer forholdsvis Mere til paa Totaludgifterne end paa Krigsministeriets Udgifter; kommer der lige Meget til paa begge, vil det Intet gjøre, enten man tager det One eller det Andet til Grundlag. Hvorfor jeg tog Statsregnskabet for Danmark og Budgettet for Frankrig, skal jeg ganske simpelt angive: for Frankrig eksisterer der intet Statsregnskab for Aarene efter Krigen, saa det var ikke der muligt at tage Andet end Budgettet; for Danmark eksisterer der derimod et Statsregnskab, og jeg synes, det vilde være urimeligt, naar vi have en nøiagtig Opgivelse for Danmark, om jeg da ikke vilde benytte den, saa meget mere, som jeg saae den ligge for mig, og med Villie tog den paa et Sted, som er let tilgængeligt for Alle, nemlig i de statistiske Sammendrag Nr. 6. Nu har man gjort opmærksom paa, at det for dette Aar, som for Danmark var det, hvor det havde forholdsvis mindst Udgift,